

24de Møde.

Tirsdag den 21. November Kl. 1.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Finanslov for Finansaaret fra 1. April 1923 til 31. Marts 1924.

Forhandlingen genoptoges.

Fraenkel: Det er naturligvis den højtærede Landbrugsministers Tale, som gør, at jeg tager Ordet. Denne Tale er det noget vanskeligt at behandle, fordi der i den røres ved mange store Spørgsmaal, uden at der i Virkeligheden gaas i Dybden, og der mangler i det hele i høj Grad System i den; men den drejer sig dog om to Ting, som man maa sondre ud fra hinanden: Behandlingen af rent principielle Spørgsmaal eller rettere sagt den principielle Behandling af handelspolitiske Spørgsmaal som Frihandel og Beskyttelse og saa forskellige Enkeltheder. Hvad det første angaar, er jeg nødt til at gentage Ting, jeg har sagt før fra denne Plads; men det er en simpel Følge af, at de samme Postulater bliver fremsat; dette bevirker, at man, naar man vil imødegaa dem, maa gentage de samme Beviser. Talen er desuden her om Ting, som nu en Gang kræver Gentagelse; det varer længe, før Mennesker, der er indstillet paa en vis Maade overfor disse store og vigtige og navnlig i Øjeblikket saa praktisk betydningsfulde Spørgsmaal, er i Stand til at indstille sig paa en anden Maade overfor dem.

Jeg skal begynde med at sige, at der er en bestemt Klasse af Folkelærere, som jeg altid hører med stort Interesse, fordi jeg hører dem med stort Udbytte; det er Landbrugskonsulenter. Det er Folk, der, naar de holder sig til deres Fag, ved noget om det, de taler om — det er desværre ikke alle Talere, man kan sige det om, men det er altsaa Tilfældet her —, man kan undertiden mærke en vis Lærebogsvisdom hos dem, men de ved faktisk noget; de er opfyldt af Overbevisning om, at det, de mener, er det rigtige; de har Tro paa deres Meninger, noget, der danner ligesom Sangbund under Talen, som giver Talen Farve og

Dybde, og gør, at den gør Indtryk. Men eet kan man ikke undlade at lægge Mærke til, naar man flere Gange har hørt de Herrer, og navnlig, naar man har hørt dem deltage i Diskussioner, og det er, at deres Undervisning maa foregaa paa en ejendommelig koncentreret Maade. Gud ved, om det ikke ligger saaledes, at det rent faglige Stof i Virkeligheden er for stort til den Tid, der er givet dem til at tilegne sig det i; for jeg har sjældent set Mennesker, der i den Grad som netop disse er helt ude af det, saa snart de kommer udenfor deres eget Fag. Det er det samme, lad mig sige, som med et Tørveskær, der er stukket ud med en skarp Spade til alle Sider; her er Substans, her er Tørvemasse, og lige ved Siden af er der Vand eller Sand, eller hvad der nu kan være i et saadant Tørveleje. Saaledes gaar det med disse Mennesker, navnlig naar man hører dem i en Diskussion, og de lader sig lokke ind paa Omraader, der ikke er deres.

En Tale netop af denne Type var den højtærede Landbrugsministers Tale den 8. November; Talen hvilede paa to Forudsætninger, som begge var forkerte. Den ene var den, at nogle Mennesker vilde Landbruget til Livs. Nu gad jeg nok set den Mand i dette Land, der turde staa op og sige, at her skulde vi f. Eks. udvikle Industrien, lige meget om det skete paa Landbrugets Bekostning. En saadan Mand findes ikke. Vi ved alle, hvilken Betydning Landbruget har; og har vi ikke vidst det gennem vore egne Iagttagelser og Studier, saa skal nok Landmændene og deres Førere belære os om det. Den anden forkerte Forudsætning, der laa bag Ministerens Tale, var den, at ved en aktiv Handelspolitik forstod man en Politik, som man søgte gennemført med Næven i Bordet og, hvis det ikke hjalp, ved Køllesving. Nu ved jeg meget godt, at den højtærede Landbrugsminister holdt sig til en ganske enkelt Udtalelse i det ærede Medlem Hr. Drachmanns Tale, men en Udtalelse, som, naar man læser den igennem, klart viser, at intet har ligget det ærede Medlem fjernere end Tanken om, at man skulde sætte sig til et Forhandlingsbord og ikke forhandle, men straks begynde med at slaa i Bordet. Jeg gad nok vidst, hvordan den højtærede Landbrugsminister, der dog selv har deltaget i Forhandlinger om saadanne Spørgsmaal, tænker sig, at saadanne Forhandlinger foregaa. Jeg kan ikke tro, at den højtærede Landbrugsminister mener, at der skulde være nogen Mulighed for, at der i diplomatiske Forhandlinger skulde blive slaaet i Bordet, eller at man i